

ALÞÝÐUSAMBAND ÍSLANDS

Alþingi

Erindi nr. P 130/74

komudagur 3.11.2003

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 3.11.2003

Efni: Umsögn um frumvarp til breytinga á lögum nr. 90/2003 um tekjuskatt og eignaskatt, 88. mál.

Alþýðusambandi Íslands hefur borist til umsagnar frumvarp til breytinga á lögum nr. 90/2003 um tekjuskatt og eignaskatt, 88. mál.

Megininntak frumvarpsins eru eftirfarandi breytingar á lögum um tekju og eignaskatt.

1. Að viðmiðunarfjárhæðir laganna þ.e. fjárhæðir vegna tekju og eignaskatts, barnabóta og vaxtabóta, hækki í samræmi við áætlaðar verðlagsforsendur fjárlagafrumvarpsins eða um 2,5%.
2. Að hámark vaxtagjalda til útreiknings vaxtabóta lækkar úr 7% af skuldum vegna húsnæðiskaupa í 5,5% af skuldum.
3. Að fella brott ákvæði laganna um alþjóðleg viðskiptafélög.
4. Sérstakur tekjuskattur (hátekjuskattur) er lækkaður í 4% á árinu 2004 og síðan boðað að hann lækki í 2% árið 2005 en falli síðan brott.

Hér verður gerð grein fyrir afstöðu ASÍ til þeirra breytinga sem að framan eru nefndar.

Undanfarin ár hafa viðmiðunarfjárhæðirnar laganna hækkað í samræmi við umsamdar taxtahækkanir skv. kjarasamningum. Nú eru kjarasamningar lausir og slík viðmið því vandfundin en ef viðmiðunarfjárhæðirnar hækka í samræmi við áætlaðar breytingar á verðlagi er verið að auka skattbyrði almenns launafólks umfram það sem verið hefði skv. þeim reglum sem áður giltu. Á slíka breytingu getur ASÍ ekki fallist. Eðlilegra er að viðmiðunarfjárhæðirnar hækki í samræmi við forsendur fjárlaga um áætlaðar launabreytingar.

Ákvæði frumvarpsins um að lækka hámark vaxtagjalda til útreiknings vaxtabóta úr 7% af skuldum í 5,5% felur í sér aukna tekjuöflun (lækkun á útgjöldum) fyrir ríkissjóð sem nemur 600 milljónum. Þessi tekjuöflun kemur fyrst og fremst frá þeim sem eru hvað skuldsettastir vegna húsnæðiskaupa. Meginrökin fyrir breytingunni eru sögð að raunvextir langtímalána hafi lækkað frá því viðmiðunarmörkin voru sett. Ekki er hægt að fallast á þau rök vegna þess að ef vextir lækka þá lækka einfaldlega vaxtagjöldin og þar með vaxtabæturnar. Í annan stað má benda á að margt bendir til þess að vextir fari hækkandi. Að mati ASÍ felur umrædd

breyting í sér aukna tekjuöflun (lækkun á útgjöldum) hjá þeim sem eru hvað skuldsettastir vegna kaupa á eigin húsnæði. Á slíka breytingu getur ASÍ ekki með nokkru móti fallist.

ASÍ hefur enga athugasemd við þær greinar sem snúa að því að fella brott ákvæði laganna um alþjóðleg viðskiptafélög.

Samkvæmt frumvarpinu á að lækka hátekjuskatt í áföngum og fella hann loks brott. Að mati ASÍ er slík breyting hvorki réttlát né skynsamleg. Í fyrsta lagi er verið að draga úr tekjujöfnunarhlutverki tekjuskattskerfisins. Í öðru lagi er verið að lækka tekjur ríkissjóðs og vinna þannig gegn sveiflujöfnunarhlutverki skattkerfisins á tíma þegar búast má við aukinni þenslu. Þetta er gert gagnvart þeim hópi í þjóðfélaginu sem síst þarf á því að halda. Lækkun hátekjuskatts er sérkennileg þegar það er haft í huga að verið er að auka skattbyrði almenns launafólks eins og bent er á hér að framan í umfjöllun um breytingar á því hvernig viðmiðunarfjárhæðir frumvarpsins hækka. Einnig má benda á að skv. fjárlagafrumvarpinu er gripið til sérstakra ráðstafanna í ríkisfjármálum upp á 3,7 milljarða. Af þeirri upphæð er verið að skerða tilfærslur og greiðslur til þeirra verst settu um 2,1 milljarð. Hér er verið að lækka skatta þeirra best settu um 350 milljónir og þegar búið er að fella brott ákvæðið um hátekjuskattinn að fullu verður árlegt tekjutap ríkissjóðs orðið nærri tveimur milljörðum. ASÍ leggst því alfarið gegn umræddri breytingu.

F.h. Alþýðusambands Íslands

Ólafur Darri Andrason
Hagfræðingur ASÍ

Meðfylgjandi er ályktun miðstjórnar ASÍ um fjárlagafrumvarpið frá
15.10.2003

Ályktun miðstjórnar um fjárlagafrumvarpið 2004

Miðstjórn ASÍ gagnrýnir harðlega það óréttlæti og þá auknu misskiptingu sem einkennir fjárlagafrumvarp ríkisstjórnarinnar fyrir árið 2004. Miðstjórn ASÍ telur ástæðu til þess að áréttu afstöðu ASÍ um nauðsyn þess að mótuð verði víðtæk sátt um heildstæða og samtvinnnaða stefnu í efnahags-, atvinnu- og félagsmálum. Slík sátt gæti orðið nýr grundvöllur að þríhliða samstarfi stjórnvalda, verkálýðshreyfingar og atvinnurekenda, þar sem saman færu ábyrg stjórn efnahagsmála, framsækið og samkeppnishæft atvinnulíf og félagslegur jöfnuður og öryggi hvað varðar afkomu launafólks.

Fyrirliggjandi fjárlagafrumvarp gengur þvert á framangreind sjónarmið. Einsýnt er að ríkisstjórnin telur að byrðarnar af nauðsynlegri aðhaldssamri hagstjórn komandi missera eigi að leggja á atvinnulausa, sjúka, öryrkja og skuldsett heimili. Á sama tíma telur ríkisstjórnin nauðsynlegt að lækka sérstaklega skattbyrði og auka ráðstöfunartekjur þeirra tekjuhærri.

Miðstjórn ASÍ telur mikilvægt að áréttu að sú samfélagssýn og stefna sem kemur fram í fjárlagafrumvarpinu fyrir árið 2004 getur aldrei orði grundvöllur að sátt á vinnumarkaði.

Greinargerð:

Í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar eru kynntar sérstakar ráðstafanir í ríkisfjármálum sem sporna eiga gegn ofpenslu og óðaverðbólgu af völdum stóriðju- og virkjanaframkvæmda. Spara á 3,7 milljarða króna með þessum ráðstöfunum.

Í þessu sparnaðarátaki eru tilfærslur til heimilanna lækkaðar um 2,2 milljarða króna. Þar af eru vaxtabætur lækkaðar um 600 milljónir króna, almennur tekjuskattur hækkaður um 600 milljónir með afnámi frádráttar vegna séreignasparnaðar, atvinnuleysisbætur eru lækkaðar um 170 milljónir sjúkratryggingar lækkaðar um 740 milljónir með auknum álögum á sjúklinga. Þessi lækkun tilfærslna til heimilanna hefur sömu áhrif og hækkun skatta og er greinilega ætlað að lækka ráðstöfunartekjur heimilanna og þar með einkaneyslu.

Fjárfestingar og tækjakaup ríkisins eru lækkuð um 1,5 milljarð króna, en ekki hefur verið kynnt hvaða framkvæmdum áætlað er að fresta.

Í þessu sérstaka átaki til sparnaðar í ríkisfjármálum er lagt til að rekstrarútgjöld ríkissjóðs verði lækkuð um 100 milljónir króna með hagræðingarkröfu á stjórnarsýslustofnanir.

Heildaráhrif þessara sérstöku ráðstafana í ríkisfjármálum, með áherslu á aðhaldssama stjórn opinberra útgjalda, eru því þau að dregið er úr einkaneyslu og fjárfestingum en samneyslan eykt.